

**BOD PÉTER
ORSZÁGOS
KÖNYVTÁRHASZNÁLATI VERSENY**

**2018/2019. tanév
Országos írásbeli forduló**

**II. kategória, 9-10. évfolyam
Írásbeli feladatlap
MEGOLDÁSOK
itemenként**

Elérhető pontszám: **126 pont**

Üdvözlünk, kedves Könyvtárostánár!

Néhány hasznos információ a megoldókulcs ezen változatához:

- A **megoldásokat** vastag betűvel írtuk.
- Ha többféle válasz is lehetséges, akkor azokat /-rel jelöltük.
- Ez a megoldókulcs az összes elfogadható alternatívát tartalmazza, vagyis bővebb, mint a feladatonkénti változat. A szakmaibb, pontosabb válaszokat írtuk vastag betűvel.
- Az aláhúzott kifejezések a kötelező tartalmi elemeket jelölik.
- Az értékeléshez szükséges minden további magyarázatot is beírtuk a megoldás alá.

A feladatlapnak ez a teljes megoldókulcsa, értékelési útmutatója. A feladatonkénti változat a könnyebb használatot segíti, csak a legszakszerűbb, leggyakoribb válaszalternatívákat tartalmazza. A feladatonkénti változat ugyanakkor tartalmazza a feladatok teljes szövegét az eredeti elrendezésben, ezáltal könnyíti azok áttekintését.

1. feladat

Fel.	Item	Megoldás magyarázatokkal	Tantervi tananyagegység	Tudáselem
a)	1.	Az alábbiak közül három: <ul style="list-style-type: none"> - politikai hatás / irodalmi mű politikai hatása / politikai vihar / politikus - rabszolgaság / rabszolgakérdés / emberi jogok / szabadság / egyenjogúság - nők a politikában - háború / békés eszközök - újságírás 	Információhasználat	Szövegértés, értelmezés
	2.	ua.	Információhasználat	Szövegértés, értelmezés
	3.	ua.	Információhasználat	Szövegértés, értelmezés
	4.	a hatalomhoz, demokráciához kapcsolás: <ul style="list-style-type: none"> - a demokrácia politológiai fogalom - a nők választójoga az esélyegyenlőség, demokrácia egyik alapeleme - a demokratikus jogok korlátozása a hatalom eszközével - hatalmi harcok következménye - a demokrácia, az információ szabadságának eszköze 	Információhasználat	Szövegalkotás, érvelés
	5.	ua.	Információhasználat	Szövegalkotás, érvelés
	6.	ua.	Információhasználat	Szövegalkotás, érvelés
	7.	nem ír oda nem illő vagy hamis tartalmat	Dokumentumok	Szövegalkotás, érvelés
b)	8.	hátsó	Dokumentumok	Könyv részei
	9.	borító / kötéstábla / borítótábla / fülszöveg	Dokumentumok	Könyv részei
c)	10.	Kertész Erzsébet	Hivatkozás	Szerző
	11.	Harriet regénye	Hivatkozás	Cím
	12.	2. kiad. / 2. kiadás	Hivatkozás	Kiadás
	13.	Budapest / Bp.	Hivatkozás	Megjelenési adatok
	14.	Móra / Móra Könyvkiadó	Hivatkozás	Megjelenési adatok
	15.	2013	Hivatkozás	Megjelenés éve
	16.	Nem ír oda nem illő adatot. Odaillő adat pl.: terjedelem, sorozati cím, ISBN (a magyar szabvány, és nem pedig a szokások miatt) Oda nem illő adat pl.: nyomda, tördelő, szerkesztő, sorozatszerkesztő, cop.	Hivatkozás	Központosítás, forma
	17.	Az adatsorrend, központosítás, helyesírás megfelel valamely elterjedt hivatkozási stílusnak. Nincs feleslegesen ismétlődő adat. Pl.: Kertész Erzsébet: Harriet regénye. 2. kiad., Budapest, Móra, 2013. 388 p. Pl.: Kertész Erzsébet (2013): Harriet regénye. 2. kiad., Budapest, Móra	Hivatkozás	Központosítás, forma

2. feladat

Fel.	Item	Megoldás magyarázatokkal	Tantervi tananyagegység	Tudáselem
a)	18.	Kertész Erzsébet (csak teljes név)	Keresés	Szövegértés, kulcsszó megfogalmazása
	19.	Harriet Beecher-Stowe / Beecher-Stowe	Keresés	Szövegértés, kulcsszó megfogalmazása
	20.	Tamás bátya kunyhója	Keresés	Szövegértés, kulcsszó megfogalmazása
b)	21.	1. tétel	Forráskiválasztás	Találati halmazok értelmezése
	22.	9. tétel	Forráskiválasztás	Találati halmazok értelmezése
	23.	A következők közül egy: 1. / 5. /6. /12. /13. /14. /16.	Forráskiválasztás	Találati halmazok értelmezése
	24.	A következők közül egy: 1. / 5. /6. /12. /13. /14. /16.	Forráskiválasztás	Találati halmazok értelmezése
	25.	A következők közül egy: 4. / 8. /10. /11. /13. / 14. / 15. / 18. / 19.	Forráskiválasztás	Találati halmazok értelmezése
	26.	A következők közül egy: 4. / 8. /10. /11. /13. / 14. / 15. / 18. / 19.	Forráskiválasztás	Találati halmazok értelmezése
c)	27.	Hungaricana (az adatbázisok feladatlapon lévő sorrendje nem számít)	Keresés	Adatbázisismeret
	28.	MOKKA / Magyar Országos Közös Katalógus	Keresés	Katalógusismeret
	29.	MATARKA	Keresés	Adatbázisismeret
	30.	FSZEK katalógusa / FSZEK / Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár	Keresés	Katalógusismeret
	31.	teljes szövegű / online olvasható / bele lehet olvasni	Keresés	Adatbázisismeret
	32.	nemcsak könyvtári / más közgyűjtemények	Keresés	Adatbázisismeret
	33.	egyszerre keres több könyvtár katalógusában	Keresés	Katalógusismeret
	34.	lelőhelyet is megad / van-e más könyvtárban	Keresés	Katalógusismeret
	35.	több tudományterület / folyóirataiban /egyszerre kereshetek	Keresés	Adatbázisismeret
	36.	látható, ha online is elérhető / teljes szöveg lelőhelye	Keresés	Adatbázisismeret
	37.	látom a státusz adatokat / kölcsönözhetőséget / lehet kölcsönözni	Keresés	Katalógusismeret
	38.	van benne irodalmi bibliográfia / Bp-en könnyen elérem / közkönyvtár	Keresés	Katalógusismeret

3. feladat

Fel.	Item	Megoldás magyarázatokkal	Tantervi tananyagegység	Tudáselem
a)	39.	1940-ben.	Forráskiválasztás	Katalógusrekord értelmezése
	40.	A szabadság angyala	Forráskiválasztás	Katalógusrekord értelmezése
	41.	Harriet Beecher-Stowe életének regénye, Fiatal lányoknak <i>mindkét alcím feltüntetése esetén jár a pont</i>	Forráskiválasztás	Katalógusrekord értelmezése
	42.	5. tétel	Forráskiválasztás	Relevancia
b)	43.	A következők közül egy: 4. / 19.	Forráskiválasztás	Frissesség
	44.	A következők közül egy: 6. / 19.	Forráskiválasztás	Frissesség
	45.	Nem ír oda nem illő számot. <i>Abban az esetben jár az item, ha kitöltötte a feladatot.</i>	Forráskiválasztás	Találati halmazok értelmezése
	46.	Indoklás a megjelenés évére való utalással. Pl.: Ezek 1940 előtt jelentek meg, 1853-ban (4. tétel) és 1912-ben (6. tétel). <i>Ha a tartalomjegyzékre utal vagy más jó, ide illő adattal magyarázza, az is elfogadható.</i>	Forráskiválasztás	Katalógusrekord értelmezése
c)	47.	4. tétel.	Forráskiválasztás	Relevancia
	48.	<u>címre, alcímre</u> való utalás: Kulcs Tamás bátya kunyhójához: közlése a valóságos történeteknek és okleveleknek, melyekre a mű építve volt <i>Ha nem írja le, hogy a címből vagy nem magát a címet, alcímet írja, de azokat a szavakat használja, illetve az arra való utalás is elfogadható.</i>	Forráskiválasztás	Katalógusrekord értelmezése
d)	49.	Irinyi József	Forráskiválasztás	Bibliográfiaértelmezés
	50.	1853	Forráskiválasztás	Bibliográfiaértelmezés
e)	51.	15. tétel	Forráskiválasztás	Relevancia
	52.	18. tétel	Forráskiválasztás	Relevancia
	53.	Nem ír oda nem illő tételt. <i>Abban az esetben jár az item, ha kitöltötte a feladatot.</i>	Forráskiválasztás	Találati halmazok értelmezése
	54.	cenzúra /vagy egyértelműen arra való utalás	Információhasználat	Szövegértés, értelmezés
	55.	A rabszolgaságot / amerikai polgárháborút / feketék sorsát a Habsburg abszolútizmussal, uralkodókkal / magyar szabadságharcosokkal való párhuzamot nem tűrték.	Információhasználat	Szövegértés, értelmezés

f)	56.	lexikon / életrajzi lexikon / szaklexikon <i>elfogadható még: irodalmi lexikon / történelmi lexikon / enciklopédia</i> <i>Ha könyvcímet ír, nem fogadható el, mert a kézikönyv típusa volt a kérdés.</i>	Dokumentumok	Kézikönyv-típusok
	57.	könyvtárközi kölcsönzéssel <i>Elfogadható még: megvásárlás / vagy ha pontosan, definíció szerűen körül írja a könyvtárközi kölcsönzés szolgáltatást.</i>	Könyvtárak	Könyvtárak szolgáltatásai
	58.	interneten keresztül / online elolvasható /metropolis.org.hu linken	Könyvtárak	Könyvtárak szolgáltatásai
h)	59.	A FSZEK-ben / Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban <i>Ha nem helyes a tulajdonnév, a pont megadható, mert az intézmény ismerete a mérés tárgya ebben az itemben, nem a helyesírás.</i>	Forráskiválasztás	Találati halmaz értelemezése
	60.	Irodalmi olvasóterem / Irodalmi olvasó	Forráskiválasztás	Katalógusrekord értelmezése
	61.	820 S92 raktári jelzetnél Csak pont így, más számmal vagy jelöléssel együtt nem elfogadható.	Forráskiválasztás	Katalógusrekord értelmezése
i)	62.	Dörgő Tibor	Forráskiválasztás	Bibliográfiaértelmezés
j)	63.	nem	Keresés	Keresőkérdés felismerése
	64.	A teljes szövegben keres,	Keresés	Keresőkérdés felismerése
	65.	így a szöveg különböző pontján lévő szavakat is összekapcsolja. <i>elfogadjuk azt is, ha utal arra, hogy más témájú műveket is tartalmaz, amelyekben ezek a szavak szerepelnek. / nem elég specifikus a keresés</i>	Keresés	Keresőkérdés felismerése

4. Feladat

Fel.	Item	Megoldás magyarázatokkal	Tantervi tananyagegység	Tudáselem
a)	66.	É-D irányban megfelelő hosszúságú és formájú vonal	Dokumentumok	Térképhasználat
	67.	K-Ny irányban megfelelő hosszúságú és formájú vonal <i>Nem elfogadható, ha egy teljesen egyenes, vízszintes vonalat húz Ny-K irányba. É. sz. 30-40° hosszúsági körök között kell a berajzolt határvonalnak húzódnia, ill. ny-k irányban a Rio Grande folyótól/California-félsziget északi részétől a mai Washingtonig húzódnak. Egy történelmi atlaszban található és a feladatlapon szereplő 19. századi térképnek más a méretaránya, ábrázolt területe, de a folyókhoz és szélességi, hosszúsági körökhöz viszonyított, a vonal formáját követő megoldást fogadjuk el.</i>	Dokumentumok	Térképhasználat
b)	68.	Nem,	Információhasználat	Szövegértés, adatkikerésés
	69.	mert a tankönyv 1833 -ban / 1833 előtt jelent meg,	Forráskiválasztás	Bibliográfiaértelmezés
	70.	az amerikai polgárháború pedig 1861-65 között zajlott.	Dokumentumok	Kézikönyvek, lexikonhasználat

5. feladat

Fel.	Item	Megoldás magyarázatokkal	Tantervi tananyagegység	Tudáselem
a)	71.	Twain, Mark	Információhasználat	Szövegértés, adatkikerésés
	72.	a vezetéknev, keresztnév sorrendje megfelelő és vessző van a két név között	Hivatkozás	Szerző, külföldi
b)	73.	Browning Elizabeth Barrett elé / Beecher, Lyman után /2.	Keresés	Betűrendezés
	74.	Napóleon , III. elé / Lincoln, Abraham után / 9.	Keresés	Betűrendezés
	75.	Beecher , Lyman /1. / legelső lesz	Keresés	Betűrendezés
c)	76.	igen	Információhasználat	Szövegértés, értelmezés
	77.	nem	Információhasználat	Szövegértés, értelmezés
	78.	igen	Információhasználat	Szövegértés, értelmezés
d)	79.	politikus / abolicionista / rabszolgaság ellenes vezető / lázadást vezetett	Információhasználat	Szövegalkotás, érvelés

	80.	énekesnő	Információhasználat	Szövegalkotás, érvelés
	81.	(női) jogokért harcol / iskolát alapít lánynoknak, hogy tanulhassanak <i>Elfogadható abban az esetben is, ha nem (78. item) a válasz, de az indoklás a hatalom és demokrácia témaköréhez kapcsolódik.</i>	Információhasználat	Szövegalkotás, érvelés
e)	82-84.	Az alábbiak közül max. 3 db értékelhető ponttal: - a rabszolgaság ellen küzdő pár egyik vezérfia / rabszolgafelszabadítás-szimbólumává lett, - 1856, Kansas, A rabszolgaság támogatóinak és ellenfeleinek összecsapásában részt vett, - százával szabadította fel a rabszolgákat Kansas és Missouri területén / 1858-ban egy missouri rabszolgatartót megölt és felszabadította rabszolgáit, - 1859-ben forradalmi zászlót tűzött ki Virginia államban / sikertelen felkelési kísérlet / a rabszolgák felszabadításának céljával elfoglalta a Harpers Ferry-i (Virginia) fegyvertárat, - elfogták, halálra ítélték és Charlestonban felakasztották, - Tevékenysége elmérgeztette az É-i és D-i államok ellentétét.	Dokumentumok	Kézikönyvek, lexikonhasználat
f)	85.	cím	Hivatkozás	Cím
	86.	hely	Hivatkozás	Megjelenési adatok
	87.	kiadó	Hivatkozás	Megjelenési adatok
	88.	év vagy é.n	Hivatkozás	Megjelenés éve
	89.	oldalszám (nem terjedelem)	Hivatkozás	Oldalszám
	90.	Még egy a forrásnak megfelelő bibliográfiai hivatkozásba illő adat. Pl.: szerzőség, alcím, sorozati cím.	Hivatkozás	Bibliográfiai adat
	91.	Nem ír oda nem illő adatot. Nincs ismétlődő adat. Odaillő adat pl.: szerző, szerkesztő, sorozati cím, ISBN (a magyar szabvány, és nem pedig a szokások miatt) Oda nem illő adat pl.: nyomda, tördelő, szerkesztő, sorozatszerkesztő, cop.	Hivatkozás	Központosítás, forma
	92.	Az adatsorrend, központosítás, helyesírás megfelel valamely elterjedt hivatkozási stílusnak. Néhány lehetséges forrás: Kulcsár Zsuzsa - Rostás Sándor (kötetszerk.): Akadémiai kislexikon. 1. kötet. A - K, Bp., Akadémiai, 1989-1990., 286-287. p. Magyar nagylexikon. Bik-Bz. 4. köt. Bp., Akadémiai, 1993-598. p. Révai nagy lexikona. Az ismeretek enciklopédiája. 3. kötet. Hasonmás kiad., Bp., Szépirodalmi K., 1989., 774. p. Sipos Attila (szerk.): Világtörténelmi enciklopédia. Bp., Kossuth, 1982., 39. p.	Hivatkozás	Központosítás, forma

6. feladat

Fel.	Item	Megoldás magyarázatokkal	Tantervi tananyagegység	Tudáselem
a)	93.	A 3. elhelyezése (Paczolay) mögött /az első bekezdésnél.	Hivatkozás	Forrásjelölés
	94.	A 2. elhelyezése (Dirner, 1910) mögött / a második bekezdésnél.	Hivatkozás	Szövegértés
	95.	A 2. elhelyezése (Rácz, 2017, 5) mögött / a harmadik bekezdésnél / az irodalomjegyzékben a Rácz tételnél.	Hivatkozás	Forrás értékelése
	96.	Az 1. elhelyezése az utolsó bekezdésnél.	Hivatkozás	Forrásjelölés
	97.	A szövegben nem jelez hibát nem hibás helyen. <i>Abban az esetben jár a pont, ha megoldotta az a) feladatot.</i>	Hivatkozás	Forrásjelölés
	98.	1. ssz.-hoz: A Wlassicsra vonatkozóan adatok/tények szerepelnek	Hivatkozás	Hitelességi vonatkozások
	99.	és minden történelmi adatot és tényt forrással kell bizonyítani.	Hivatkozás	Hitelességi vonatkozások
	100.	2. ssz.-hoz: Az 1971-es eseménynél 1910-es a hivatkozás,	Hivatkozás	Hitelességi vonatkozások
	101.	vagyis vagy nem(csak) azt a forrást használata / de a forrásokat teljeskörűen, szakszerűen, pontosan, visszakereshetően kell megadni.	Hivatkozás	Hitelességi vonatkozások
	102.	2. ssz.-hoz: Történelmi / neveléstörténeti idézetet egy méhézeti/ más szakterületi lap 1 oldalas írásából vesz,	Hivatkozás	Hitelességi vonatkozások
	103.	miközben a lehető leg szakszerűbb , leghitelesebb forrást kell választani az idézetek bizonyítására.	Hivatkozás	Hitelességi vonatkozások
	104.	3. ssz.-hoz: A hivatkozásból lemaradt az évszám ,	Hivatkozás	Forrásjelölés
	105.	3. ssz.-hoz: így nem egységese k a források / így nem elég pontosan beazonosítható / a hivatkozási sablon nem ezt a formát írja elő.	Hivatkozás	Hitelességi vonatkozások
b)	106.	bibliográfia / szaklexikon	Dokumentumok	Kézikönyv-típusok

7. feladat

Fel.	Item	Megoldás magyarázatokkal	Tantervi tananyagegység	Tudáselem
a)	107.	korona	Dokumentumok	Kézikönyvek, lexikonhasználat
	108.	jogar	Dokumentumok	Kézikönyvek, lexikonhasználat
	109.	országalma	Dokumentumok	Kézikönyvek, lexikonhasználat
	110.	palást	Dokumentumok	Kézikönyvek, lexikonhasználat
b)	111.	A szám a kép megfelelő helyén van.	Információhasználat	Szövegértés, alkalmazás
	112.	A szám a kép megfelelő helyén van.	Információhasználat	Szövegértés, alkalmazás
	113.	A szám a kép megfelelő helyén van.	Információhasználat	Szövegértés, alkalmazás
	114.	A szám a kép megfelelő helyén van.	Információhasználat	Szövegértés, alkalmazás
c)	115.	Az alábbiak közül max. 3: kard / kereszt / gyűrű / mellkereszt / trónus / zászló / lándzsa / pecsét, bronztükr	Dokumentumok	Kézikönyvek, lexikonhasználat
	116.	ua.	Dokumentumok	Kézikönyvek, lexikonhasználat
	117.	ua.	Dokumentumok	Kézikönyvek, lexikonhasználat
d)	118.	Az alábbiak közül egyért jár egy item: a hatalom teljessége / uralkodói hatalom / méltóság / jutalom / tekintély	Információhasználat	Szövegértés, releváns információ kiválasztása
	119	Az alábbiak közül egyért jár egy item: hatalom/ tekintély / méltóság / igazságos ítélkezés / férfias erő / uralkodás	Információhasználat	Szövegértés, releváns információ kiválasztása
e)	120.	cím	Hivatkozás	cím
	121.	hely	Hivatkozás	Megjelenési adatok
	122.	kiadó	Hivatkozás	Megjelenési adatok
	123.	év	Hivatkozás	Megjelenés éve
	124.	Még egy a forrásnak megfelelő bibliográfiai hivatkozásba illő adat. Pl.: szerzőség, alcím, sorozati cím.	Hivatkozás	Bibliográfiai adat

	125.	Nem ír oda nem illő adatot. Nincs feleslegesen ismétlődő adat. Odaillő adat pl.: szerző, szerkesztő, sorozati cím, ISBN (a magyar szabvány, és nem pedig a szokások miatt) Oda nem illő adat pl.: nyomda, tördelő, szerkesztő, sorozatszerkesztő, cop.	Hivatkozás	központozás, forma
	126.	Az adatsorrend, központozás, helyesírás megfelel valamely elterjedt hivatkozási stílusnak. Pl.: Pál József és Újvári Edit (szerk.): Szimbólumtár. Jelképek, motívumok, témák az egyetemes és a magyar kultúrából. Bp., Balassi, 1997. Szimbólumok lexikona. Bp., Saxum, 2009.	Hivatkozás	központozás, forma
f)	127.	kronológia	Dokumentumok, forráskiválasztás	Kézikönyv-típusok
g)	128.	szinonima szótár / szótár	Dokumentumok	Kézikönyvek, egynyelvű szótárak

Köszönjük, hogy részt vesz a könyvtárhasználati tehetségfejlesztésben!